

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyiltérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
tértékért szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Utólagos gondolatok.

— július 25.

(Sz. I.) Az olyan parlamenti beszédek felett, mint az Apponyi szerdai szónoklata, egyhamar napirendre térni nem lehet. Sem a folyosó szellemeskedő aperszűi, sem a nyílt ülés rhetorainak komoly argumentumai nem bírják annak hatását egykönnyen és egyhamar ellensúlyozni. (Ad vocem: folyosó. Igazán szeretném már egyszer tudni, hogy miért *szellemes* minden mondas, amely a *folyosón* hangzik el és odabent miért olyan kevés az ötlet?)

Pedig ugyancsak neki gyűrtek az emberek folyosón, újságokban, nyílt felszólalások révén, hogy ezt a várva-várt és sokat emlegetett beszédet izekre szedjék szét. Még legkegyelmesebb volt vele szemben a nyílt ülés szónoka, Ugron Gábor, akinek valósággal melankolikusán búgott a hangja, mikor össze kellett mérni fegyverét a régi és megszokott fegyvertársával és akinek egész felszólalásában sem volt egy csöpp malícia sem. (Azt hiszem, Vázsonyi bőségesen kipótolta tegnap Ugronnak ezt a lovagias érzésre valló fogyatkozását.)

Annál több volt azonban a malícia az újságok glosszáiban, mely-lyel a beszéd célját tartalmát, rhe-

torikai sikerét és politikai meddőségét a legnagyobb buzgalommal igyekeztek kimutatni.

Sőt! Valjuk be az igazat. Az újságok már előre megírták, hogy az Apponyi nagy beszédének nem lesz semmiféle jelentékenyebb hatása. Szép lesz, gyönyörű lesz, zugni fog az éljenzés, kitör a taps-orkán, de a helyzet marad a régi, a kibontakozás útját nem fogja Apponyi megjelölhetni; arról pedig, hogy a harci pártot leszerelésre bírja, álmodni se tessék neki.

És ebben a jóslatban az a nevezetes, hogy a beszéd eredménye nagyjában véve csakugyan az, amit a tisztelt újságok előre jeleztek, ám maga a beszéd tartalma lényegesen, de lényegesen különbözött attól, amit a sajtó az Apponyi ajkaira adni előzetesen jónak látott.

Tessék csak vissza emlékezni: uni-sono hangzott a profecia, hogy Apponyi a magyar vezényszó és a magyar szolgálati nyelve jogait nem fogja hangoztatni és ezért jelezték előre is hiábavaló kísérletezésnek az ő felszólalását. No, és mi következett be? Apponyi félre nem magyarázható nyíltsággal tört lándzsát a magyar nyelv jogai mellett, az obstukció hősei egy pillanatra csakugyan adták a kellemesen csalódott pessimistákat,

éljeneztek, tapsoltak — de azért nem változott semmi, a helyzet marad, ők obstruálnak tovább. Az újságoknak igaza lett.

Persze, hogy a beszéd során elhangzott kijelentések közül a „lassan, lassan, de biztosan“ tett szert a leggyorsabb és legnagyobb népszerűsége. Már tudniillik, ahogy Apponyi a nemzeti követelesek megvalósítani akarja. Mi sem természetesebb, minthogy a maliciosus élcelődés ezt a program-pontot kezdte ki a leg hamarabb. Sőt e felett a jelszó felett még Ugron is igen erősen gúnyolódott, elmondván a verembe esett farkas és az őszre hizlalt róka elmés hasonlatait.

Ezután a *maró* satírával telt hasonlat után tessék nekem is megengedni egyet, egy sokkal jámborabbat.

Nem tehetek róla, de mióta nyilvánvaló lett, hogy a magyar vezényleti és szolgálati nyelv jogosultságát tulajdonképpen a többség csakugy elősmeri és hangoztatja, mint az ellenzék, nem tud a lelkem megszabadulni egy melankolikus képtől.

Ezt a képet annak idejében igen sokan látták, akik jártak — a Népszínházba. Az a kép az, mikor Barinkay Sándor hosszú perlekedés után visszakapja a török hódoltság alól felszabadult birto-

kait. *Övé a birtok, már meg is érkezett a király embere, hogy beiktassa abba, ámde ugyszólván az egész birtok viz alatt fekszik, ellepte azt az ár, nádas zug, vad sás suhog a vizek felett és csónakról iktatják be a pernyertes földes urat.*

Ilyen formán van most a magyar nemzet is az ő nyert perével.

Azt a jogát, hogy nyelvét az ő hadseregében is érvényesíthesse, harmincötévi perlekedés után (és iszonyuan hosszú pereszünetek közbejöttével,) immár megítélte az egész törvényhozás. Csak hogy még egyelőre ez a jog is a viz fenekén nyugszik. A jogos territoriumot idegen vizek lepték el. Nem volt gondja reá a magyarnak, hogy ha majd egyszer újra feléled az ő joga, hát azt azonnal birtokba is tudja venni. Engedte, hogy a magyar hadsereg idegen ajku vezetők alá kerüljön, a kiket addig sem lehet nélkülözni, míg egy új generációval, egy magyar tisztikarral majd felválthatjuk őket.

Azután meg: a víz alatt nem is látszik egész *biztosan a határ* a meddig ami birtokunk terjed.

Hát lehet ilyen körülmények között másként előre haladni, mint lassan? Volna-e valami gyakorlati értéke annak, ha kiadnánk is a jelszót, hogy „azonnal,“ „gyorsan“ el kell foglalni a meg-

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Erdőben.

Künn bolyongok bánatommal
Zúgó erdő árnyán,
Hullatom a könyeimet
Lelkem árvaságán.

Szomoruan sutlog a fák
Sötét, árnyas lombja,
Míntha méla sutlogásuk
Tépett sóhaj volna.

Rengő lombon páros madár
Dala vigan csendül,
Szép tavaszról, boldogságról,
Edes szerelemről.

Van itt minden kis madárnak
Puha fészke, párja,
Csak én vagyok ily elhagyott
Boldogtalan árva!

Szendrói Holozsnay Cyrill.

Éjjeli képek.

A boulevardot sűrűn belepte a hó; a téli szélvész minden tagomban dermesztő zsiabdatságot okozott. Fogaim vacogtak, összébb húztam kabátomat félig lefagyott kezemmel. Hazafelé igyekeztem. . . A bor gőze még kóválygott a fejemben, egy-egy kép összekuszálódott bent a másikkal, amittől kábult zsiabongást éreztem. Az éles levegőjű éjszakában aztán felocsudtam. Megálltam . . . végignéztam a hosszú

uton. Minden kihalt volt. Az ablakok redőnyei eltakarták az üvegtáblákat, a gázlámpák sápadt, fázós fényvel lobogtak . . . s a hópihéek egykedvűen hulltak alá a földre.

Messziről tipegő-topogó lépésekkel jött felém egy roskatag alak. Előtte letakart árúk. Sietett. Vártam, míg hozzám ér. Öreg ember volt, a metsző hidegtől átfázva, lyukas kabátján a szél kényelmesen ki- és bejárhatott, szakadt cipőjébe belevette magát a víz, könyezett, sirt. . . Rikácsoló hangon kinálta árúját. . . Villogó szemekkel nézett reám, miközben karjait csapkodta keresztbe. Megszólítottam.

— Jó estét, öreg!

— Adj Isten! mormogta rá a választ. Meg se állott. Utána mentem.

— Mért nem megy haza? Hiszen megfagy ebben az üvöltő, télvi éjszakában. Farkasoknak való mulatság ez a jeges hózivatar, nem öreg embernek.

— Haza menjek? Hova? Nincs nekem otthonom. Senkim és semmim. Élek, mert élnem kell, mert az Isten gyönyörködni akar a vergődésemben, mert a halál utálja, hogy elvigyen. Elaggott, elaszott tagjaim még neki se kellenek! Élek, — ha-ha!

De itt már újra elfogta a didergés; rázta a hideg a testét.

— Ne káromolja az Istent. Semmi se történik ok nélkül.

— Ezt mondják az urak. Próbálnak meg átkószálni rongyokban az egész éjjelt. Óh, az urakat szereti csak az Isten, a koldust nem. Azért utálják is az urak a koldus embert. Egy-

formák vagytok mind; mi szenvedünk legtöbbet az életért is minékünk jut a legkevesebb belőle. Még otthonom sincs, ahol megpihenjek, brrr! még egy takaróm se.

— Hát mért nem megy a hajléktalanok menhelyébe? Látja, ott meleget is kapna, meg nyugodtan aludhatnék.

— Nincs miből. Az uraknak nincs annyi fölösleges pénzük, hogy adjanak. Nincs egy fillérük se. Ha-ha-ha! Eheznek, mindenki ehezik. Ha-ha-ha! Nem jut a szegény koldusnak.

A zsebembe nyultam. Kivettem egy pénzdarabot.

— Nem kell semmi! rikoltott. Semmi! hadd vesszek el. Nem kell az uraké, nem kell az Istené sem. Ti csak akkor tudtok adni, mikor a földön fetrengünk és kínunkban a szennyet, a sarat vájkáljuk. Nem kell semmi!

Szaladt előre.

Az utcasarkról harsány nevetés ütötte meg a fületem. Festett, cifrába öltözött dámák csatangoltak arrafelé. Az öreg odaszaladt.

— Nini, a Péter bácsi! kiáltotta az alacsony pisze.

— Maga még mindig fenn van? Ilyen hidegségben még megfagy egyszer.

— Kezeit eszokolom, nagyságos kisasszony, már hova mehetnék? Senki nem vesz semmit, ki venne egy öreg koldustól?

— Na, itt van, csak menjen!

— Itt van, itt van!

Azzal mindegyik hölgyecske a kezébe nyomott egy-egy pénzdarabot, az öreg mindkettőjüknek a keze után nyult, hogy megcsokolja.

— Menjen, Péter bácsi, talán még kap valahol éjjeli szállást.

Az öreg aztán tovább ment. Megvártam. Egy kis ideig szótlánul haladtam mellette. Valamit mormolt a fogai közt. Megkérdeztem, nincse-e családjá?

— Családom? Van. Lányom és feleségem is. Csakhogy nem kérek belőlük. Fúj! Előkelők, jól élnek. Itt laknak a nagy utcában, az első emeleten. De nekem nem kell az a pénz, mihez gyalázat és becselenség ragad. Nem kell. Kitagadtam őket. Ugy ám! Kitagadtam, nem ismerek egyet sem Itt laknak, itt, az első emeleten. Még világos van nálunk. Még fenn van a gróf.

— Milyen gróf?

— Az a gazdag mágnás, a szeretője! A lányomé, akitől élnek. Én is a pénzből éltem egy ideig. Rászédtek, megcsaltak, azt mondták, hogy a férje — nem igaz! A lányom becseltem, gyalázatos . . . brrr . . . gyalázatos! kiáltotta rekedten az ablak alatt. — Pénze van, fogatja van, háza van — csak becsülete nincs. Nekem meg semmi — csak becsülete! És nekem nem kell a becsülete pénz . . . nem!

Aztán otthagytott és befordult egy nyitva felejtett pálinkamérésbe, hogy eligya azt a pénzt, amit az utcasarkon a festett, felcifrázott dámáktól kapott.

Flaneur.

itelt területet? Hát lehetne azt keresztül vinni? Nem kellene előbb levezetni, óvatosan lecsapolni a lomha vizeket? És a lecsapolásnál nem kellene-e vigyázni arra, hogy a szomszédnak se tegyünk ám kárt? (Mert, hogy ez törvény szerint is tilos, de nem is észszerű.)

Gonosz indulatu, idegen krónikások azt mesélik honfoglaló őseinkről, hogy egyszer a tengerparton kalandozván, megláttak egy szigeten épült várost. Nosza, egyszeribe felugrott a „huj,” „huj” és hadverő eleink lóháton ugrattak be a tengerbe, hogy elfoglalják a sziget-várost, de persze — a krónikás öröme — mind a tengerbe veszttek.

Jó lesz okulni ezen a hazug történeten is és ezer esztendő múlva ne lóháton, szittyáskodva gázoljunk neki azoknak a vizeknek, amelyeknek fenekén a mi megítelt jogunk fekszik.

Gúnyolódni lehet a „lassan, lassan” jelszó felett, de követni jó!

A magyarosítás érdekében.

— július 25.

Nem egyszer tettük már szóvá azt a határozott és céltudatos eljárást, amelyet *Beregszászy István* vármegyénk kir. tanfelügyelője a magyar nyelv érdekében hivatalba lépése óta követ.

Szólunk azokról a nehézségekről és mesterséges akadályokról is, amelyeket hazafias vállalkozása elé részben maga a helyzet gördít, részben pedig egyes, hivatásukat helyesen fel fogni nem tudó, a magyar közjog alapján birt magas és kevésbé magas stallumaik kötelezettségeit megérteni nem akaró egyének minduntalan támasztanak.

Most egy újabb actiót jelentünk be, melyet ugyancsak a magyarság érdekében kezdeményez a tanfelügyelő.

Körlevél útján hívja fel a tankerület tantestületének tagjait, hogy hazafias érzésük külső jeléül *magyarosítsák meg nevüket azok, akiknek neve idegen hangzású.*

Ezt a hazafias eszmét, mely teljesen beleillik annak a programnak a keretébe, amelyet a mi lapunk is zászlójára irt, igaz lelkesedéssel ajánljuk mindazoknak figyelmébe, akiket illet.

A körlevél, melyhez a jelentkezés céljára egy rovatos ív is csatolva van, következőleg hangzik:

„Tankerületem tanítótestületének tagjai nagyobb részben, hazafias magyar érületűeknek, a magyarosítás terén való buzgó működésük által elismerésre méltó tanubizonyosságát adják. — Leküzdhetetlennek látszó akadályok, ellenszenv, intrika, sok helyütt útjában állanak a buzgó tanítótestület nemes törekvésének; de az akadályokat a hazaszeretet, a magyar érzés, a haza minden fiának hű magyar honfivá való nevelése iránt tanítóim szívében élő buzgalom, — napról-napra fokozódó eredménnyel győzi le.

Midőn e nemes törekvésért a tanító uraknak elismerésemet fejezem ki, s midőn mindnyájukat a jövőre nézve is törhetetlen buzgalomra, a magyarosítás további fáradszatos terjesztése és istápolására szívesen kérem: vegye a tanító karnak azon része, kiket ez közelebbről érint, jóindulatu és hazafias lelkesedésből eredett következő tanácsomat szívére: tegye azt megfontoltas tárgyává, és cselekedjék úgy, amint lelkiismeretének szava fog határozni. — Nevezetesen:

Ha szóval és tettel vallunk, hirdetünk és munkálunk egy bizonyos elvet, úgy külsőleg önpéldánkkal, sa-

ját életünk és cselekedeteinkkel kell első sorban az eszme bajnokaiként tündökölnünk. — Ha magyarok vagyunk lélekben, legyünk magyarok névben is.

Tankerületem tanítói között sokan vannak még idegen hangzású névvel bírók. — Vessék le önk hű munkatársaim idegen nevet, legyenek névben is magyarok!

Tömegesen óhajtom felterjeszteni a zempléni vármegyei tanítótestület névmagyarosítás iránti kérvényeit. Megkönnyítem az ebbeli eljárást, — költésbe, fáradságba nem kerül. Nem szükséges egyéb okmány mint keresztlevél, (esalados tanítóknál a gyermekek keresztlevele is.) A kik még 24. életévüket be nem töltötték, azoknak szülői vagy gyámi beleegyező nyilatkozat is kell, erre azonban a bélyeget én fogom adni. Ugy szintén elkészíttetem a kérvényt, adom rá a bélyeget, s készen küldöm el aláírásra.

Csekély fáradság, csekély költés, s Önök szeretett munkatársaim magyar szívük külső jeleként magyar nevet is fognak viselni.

A kik jóindulattal eredett tanácsomat követni hajlandók, — és akarom hinni, hogy senki nem lesz Önök között, aki nem követné — bejegyzik nevüket a túllapon levő rovatos ívbe, ezt levágyják, s hivatalomhoz előbb visszaküldik.

Szerezék be a tanító urak a fentebb jelzett okmányokat, s azokat majd az aláírásra kiküldendő kérvényekkel fogják hozzám beküldeni. A jelentkezési ív azonban — előzetes tájékoztató végzett szükséges levén — 8 nap alatt beküldendő.

Hazafias üdvözléssel vagyok Sátoraljaujhelyben, 1903. július 20.

Beregszászy István,
kir. tanfelügyelő.

A nép napszámói.

Ungvár, július 22.

Ugy hiszem, hogy felesleges aposztrofálnom, hogy kik azok, kik ezen elnevezéssel jogosan dicsekedhetnek.

Hogyha igaz is, miszerint az emberiség tulnyomó része munkára van utalva, munkával keresi mindennapi kenyerét, munkában keresi és találja ambíciójának kielégítését, a munka éltető ereje és vágyainak kiegészítő része; hogy ha igaz is mindez, mindazonáltal a „nép napszámói” elnevezés csakis egy osztálynak jutott osztályrészül; azon osztálynak, mely a legfáradtságosabb, de leghálásabb munkát teljesíti, mely a népnevelés terén működik, a zsenge korban levő gyermekekbe oltja a hazaszeretet lángoló eszméjét, a haza legdrágább kincsét, — a haza nyelvét — a zengzetes magyar szót!

Mindazok, kik tanügygyel valaha foglalkoztak, kik szorosabb viszonyban állottak, vagy állanak a nép napszámósaival, kik figyelemmel kísérték, vagy kísérik ezek működését, azok tisztában vannak azzal, hogy ezen osztály munkájának honoráltatása aránytalan nemcsak anyagilag, de erkölcsileg is.

Ez utóbbi az leginkább, melyen jogosan feljajdulnak, ebben keresik hiába az anyagi hiány rekompencióját! Az elismerés mely ellenértékül szolgálhatna és buzdításul is, mikor és kinek jut?

A szűkkeblűség — kivált számos felekezeti népiszkolában — határt nem ismerő mérvben mutatkozik. Nem a „nép napszámósaik”, hanem a „nép rabszolgáinak” tartják és ily bánásmódban részesítik is őket.

A népiszkola modern fogalmától idegenkednek, vagy pedig hiányzik az ez iránt való nemesebb érzék, de bármiké legyen is, e szomorú állapotok léteznek a valóságban és ezeken segíteni a felvilágosodott elem feladatához tartozik.

Zempléni vármegyei telekezeti tanítói kara feladata magaslatán áll, vannak köztük oly erők, melyek a megye

szűkhatárán kívül is jó hírnévvel bírnak és a megye diszére válnak. És ezek — horribile dictu — a saját fészükben elismerésre nem találhatnak.

Husz éves találkozója volt f. hó 1-én és 2-án Buadapesten azoknak a tanítóknak, akik 20 évvel ezelőtt végeztek a budapesti országos izr. tanítóképzésben dr. *Bánóczy József* igazgatása alatt. Nem szándékom ezen valóban szép ünnepély részleteivel foglalkozni, de szóva tettem azon oknál fogva, mivel a mi vármegyénk tanítói karának egyik tagja *Lengyel Samu*, homonnai igazgatótanító nagy megtiszteltetésben részesült. Ő bizott meg 1-ször a bucsubeszédrel, de ezenkívül 2-szor a kerepesi temetőben *Deutsch Henrik* volt képezési igazgató sirjánál kellett nekik kegyeletes beszédet tartania.

Nemo propheta in patria.

Dr. Thomán Dávid.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(*Rákóczi-ereklye-kiállítás Kassán.* Julius hó 26-ától szeptember hó 20-áig 33% kedvezményes vasuti igazolványok kaphatók Kassán *Quirsfeld János*nál (Fő-utca 51. szám), a máv. összes menetjegyjelében és itt helyben is a „Sátoraljaujhelyi Takarékpénztár”-nál.

(*Szerencs város képviselőtestülete* folyó hó 22-én közgyűlést tartott, melynek főtárgya az új városház építési módzatának megbeszélése volt. Elhatározták, hogy az építést még a folyó év nyarán foganatosítsák, előbb azonban a toloncház felépítését látják legszükségesebbnek. A képviselőtestület felhívta az építészeti bizottságot, hogy az építés ügyét azonnal vegye kezébe. Felolvastatott a másodfokú határozat, mely szerint a községi bírónak nincs joga ugynevezett hitelesítési díjakat szedni. Tárgyaltatott azután a város iparos osztályának ama kérelme, hogy a helybeli országos- és hetivásárokon ne szedjenek tőlük helypénzt. A méltányos kérést, noha azt dr. *Kovács Gábor* képviselő igen támogatta, a képviselőtestület nem akarja teljesíteni. Végül tárgyalták Szerencs gazdaközségének azon kérését, hogy egy általános rakodó, cséplő és szűrűkerti helyiséget adjon a város a gazdaközségnek, miután — tüzendészeti szempontból — a cséplési munkálatok otthon nem végezhetők. A képviselőtestület elvben már most kimondta a kérelem teljesítését és véleményezés végett az ügyet a pénzügyi bizottsághoz tette át.)

(*Pályázat segédjegyzői állásra.* O.-Liszka községben rendszeresített segédjegyzői állásra pályázatot hirdet a tokaji járás főszolgabírája. Az állás 730 kor. fizetéssel, lakás, fűtés és világitással van egybekötve. Pályázati határidő f. év augusztus 7., választás O.-Liszkan f. év aug. 8-án d. u. 3 órákor lesz megtartva.)

HIREK.

— *A kassai Rákóczi ereklye-kiállítás* holnap nyílik meg a már közölt ünnepek között. Az ünnepélyes megnyitáson vármegyénk képviselőtestületében *Hadik Béla* gróf főispán és *Dókus Gyula* alispán lesznek jelen. Elkísérik továbbá őket vármegyénk egész közönségének hálás kegyelete is, amelylyel vármegyénk büszkeségének, a nagy *Rákóczi Ferencnek* emléke, korának összegyűjtött reliquiái iránt mindenkor viseltetni fog. — *A Rákóczi-ereklye-kiállítás* a *Ferencz József-téri* iskolaépületben jul. 26-tól szeptember hó 20-ig naponta délelőtt 9-12-ig és délután 2-6 óráig lesz nyitva. A kiállítás megnyitását *Apponyi Albert* gróf a képviselőház elnöke és *Beóthy Ákos* Kassa város országgyűlési képviselője is jelen lesz.

— *Zúgnak-búgnak a harangok.* ... A katolikus egyház agg fejedelmének, *XIII. Leó* pápának elhunytá óta naponként háromszor szólalnak meg a harangok és hirdetik a katolikus egyházat ért súlyos csapást. A róm. kath. plebánia-templomban reggel fél 4 órákor, déli 12 órákor és este 8 órákor harangoznak. A pápa lelki üdvéért folyó hó 29-én, szerdán délelőtt 9 órákor a plebánia-templomban rekviemet tartanak, melyre az összes hivatalok és hatóságok hivatalosak lesznek. A pápa halála alkalmából a gyász jeléül nemcsak a három katolikus templomra és katolikus középületekre tűzték ki a gyászlobogókat, de sok magánházon is ott leng a gyász-trikolór. — Itt említjük meg, hogy az *ujjonnan választandó pápáért* folyó hó 27-én, hétfőn délelőtt 9 órákor szentségkítéssel és „*Veni Sancte*”-val nagy ünnepi mise lesz.

— *Adomány.* *Andrássy Dénes* gróf a nagymihályi tűzoltó-egyesületnek 1000 koronát küldött e napokban.

— *Áthelyezés.* A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Zsák Frigyes*, szerencsi állami elemi iskolai igazgatót hasonló minőségben a pomázi áll. elemi népiszkolához áthelyezte.

— *Nagy riadalom a helybeli állomáson.* F. hó 23-án reggel a Budapest felé menő gyorsvonat elindulása után vész-jelzés érkezett a Vég-Ardó melletti őrházból, mely érthető ijedelmet keltett az egész állomáson, s már hire terjedt, hogy a budapesti gyorsvonat kisiklott. *Szunyoghy* h. állomásfőnök egy mozdonnyal azonnal a helyszínére indult, míg az állomáson szervezték a segély-vonatot munkásokkal és orvosokkal. Nehány perc múltán visszaérkezett az igaztottan várt mozdony, melyről *Szunyoghy* kézzintéssel jelezte az összpontosított segély-esapatnak, hogy nincsen baj. Kiderült, hogy a vég-ardói bakter gyereke rosszul volt s ő kérte a segélyt, de mert más jelzőkészülékek az őrknek nincsen, a vészjelzőt használta. Később dr. *Schön Hugó* vasuti orvos egy mozdonnyal el is ment a beteghez.

— *Az erdőbényei fürdőben* mához egy hétre, azaz aug. hó elsején tartandó *Anna-bálla* kapcsolatos jótékony célú hangversenyre még alig küldtek szét a meghívók, már is nagy az érdeklődés úgy városunkban, mint a fürdő környékén lakó közönség körében. Ez a közönség, amely soha nem késik a jótékony oltárára áldozni, most sem fog késni szives megjelenésével az erdőbényei égettek javára rendezendő élvezetes estén részt venni. — *A fürdő igazgatósága* pedig nemcsak a rendezés körül fejt ki nagy tevékenységet, hanem minden irányban arról is gondoskodik, hogy az érkező vendégek minden tekintetben megtalálják ott a kellő kényelmet és szórakozást és hogy az estét minél élvezetesebbé tegye. Igy különös gondot fordított arra is, hogy a fürdő jelenlegi vendéglőse, ki olesó és kitűnő konyhájjal a fürdővendégek elismérését és rokonszenvét teljesen kiérdemelte, a majdan érkező vendégek számára az ételeket és italokat a fürdő-áraknál még olesóbban adja, a kényelmet pedig a legmesszebb menő igényeknek is megfelelőleg biztosítsa. — *A rendezőség* folkért bennünket annak közvételére, hogy akik tévedésből meghívót nem kaptak volna és arra igényt tartanak — mivel ilyenek igen sokan lehetnek — a kirándulásban ne gátoltassák magukat és sziveskedjenek az erdőbényei fürdőbe, a rendezőséghez fordulni.

— *El Ujhelyből.* A nagy vándorlás, mely *Péter-Pál* napja után, mikor a jövendő reményei kézzel kapják a bizonyítványt, minden esztendőben megkezdődik, most már a végét járja. Csak néha-néha látni a vasuti állomás felé haladni egy-egy nyaralókkal jól megrakott kocsi. Akik benne ülnek, boldogok. Minden arcon egyforma öröm ül; nem az üdülésre való

menés, hanem a várostól való megválás öröme, mert ez a fő. Itt hagyni ezt a poros, meleg várost, a fülledt lakásokat és fölcserélni üde, friss levegővel, zöld gyepes lomsátorral, — mily boldogító tudat. Most, hogy a sok nyaraló jó időre eltávozott a városból, a mi Kazinczy-utcai korzónk is elnéptelenedett egy kissé. Viszont csaknem lépten-nyomon találkozunk idegen areokkal, akik nyaralásuk közben Ujhelyt is meglátogatják, vagy az egész nyarat nálunk töltik. Ilyenkor azután halom-számra érkeznek a sok Ansichtskártyák, melyek felébrésztik az irigységet azokban, akiknek nem adatott meg a mód a kánikula elől való távozásra.

— **Olesó utazás a fővárosba.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy az augusztus 20-án, Szent-István napján megnyitandó budapesti inas- és segéd-munka-kiállítás alkalomból, a kiállítás megtekintésére legalább tíz főnyi csapatokban Budapestre és vissza utazó iparosok, segédek és inasok és utóbbiak tanítói a m. kir. államvasutak összes és a kezelése alatt álló helyiérdekű vasutakon a szomszédos forgalmu viszonylatok kivételével a III. kocsiosztályban féláru menetjeggyel utazhassanak. A kiállítás megtekintésére fölrándulni kívánók szándékukat ipartestületük, illetőleg iparosinasiskolájuk vagy gyárigazgatóságuk útján annak a kereskedelmi és iparkamarának jelentsék be, amelynek területén laknak.

— **Templomfelavatási ünnepély Gálszécsen.** Gálszécsi tudósítónk írja, hogy az ottani ev. ref. templom felavatási ünnepélye ez évi aug. hó 2-án lesz. A felavató imát *Hutka* József f.-zempléni esperes mondja, az alkalmi szónoklatot *Janka* Károly homonnai, az urvasorai agendát *Kádár* János legényei lelkészek tartják. Keresztelni fog *Tomori* Pál m.-iszépi lelkész. A templomból kiszorult közönségnek beszédeket tartanak *Sütő* Kálmán mglézi és *Kiss* Tamás málezai lelkészek. Az istentisztelet 10 órakor kezdődik. Istentisztelet előtt 9 órakor egy új hang fog felavattatni. Ez alkalommal a helybeli lelkész, *Péter* Mihály fog beszélni. Délután 1 órakor közeled a Nemzeti Szállóda nagytermében. Egy teríték ára 3 korona. Akik külön meghívót nem kaptak, de a közebeden résztvenni óhajtanak, jelentkezhetnek a lelkészi hivatalnál.

— **Vetések állása Bodrog-Olasziban** cím alatt lapunk 85. számában a „Magyar Szó” nyomán megírtuk a b.-olaszi-i aratási munkálatok eredményét. Közleményünk most levelezőnk a következő tudósítással egészíti ki: A Zemplén f. hó 21-én, 85. számában közölt „Vetések állása Bodrog-Olasziban” című közlemény nem felel meg teljesen a valóságnak, amennyiben Bodrog-Olasziban, valamint az egész Középhegyljén a buza, rozs, árpa és egyéb vetések nagyon is szépek és teljesen kifejtettek, de sőt a szem minősége is megfelel az elmúlt évi terméseknek. Valótlan azon állítás is, hogy a here és a búkköny elrothadt, sőt ellenkezőleg, van itten elég jó száraz takarmányműje minden kis- és nagybirtokosnak.

— **A fürdés.** A nagy meleg sok embert, gyereket kicsal a szabad folyó medrébe. A Ronyva nap-nap mellett telve van fürdőző emberekkel. Különösen nagy számmal keresik fel a Ronyva vizét a vágóhid felé vezető uton, a nagy hid és a gyártelep között. Ez ellen a hatóságnak még nem volna kifogása, de a szeméreméért módon való fürdés ellen, melynek az arra közlekedő személyvonatok utasai akaratlanul is szemtanúi — kell, hogy megtorló intézkedéssel éljen. Legujabban — mint értesülünk — felmerült panaszokból kifolyólag a rendőrkapitányság intézkedett, hogy a szeméreméért fürdésnek eleje vétessék. Akik továbbra is ilyen megbotránkozató módon fognak fürdeni, azokat a kihágási törvény teljes szigorával fogják büntetni.

— **Rákóczi-ünnepély Nagymihályon.** Fröhlich Gyula elnöklele alatt dr. Chudovszky Mór, dr. Eperjessy Lajos, Isépy Zoltán, dr. Kállai József, dr. Kellner Mihály és Roncsinszky Géza tagokból álló bizottság folyó hó 23-án a kaszinóban ülést tartott, a melyen a Rákóczi-ünnep programját állapították meg.

— **Elfogott rablógyilkos.** Vericsenszki Pétert a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék mintegy 8 hónappal ez előtt rablógyilkosság miatt 13 évi fegyházra ítélte. A fegyházban a rablógyilkos különös viseletet tanusított, hol énekelt, hol sirt, majd erőszakoskodott, majd pedig napokon át szóltan volt. A fogházfelügyelő jelentése alapján a törvényszéki orvos a lipótmezői megfigyelő osztályba Budapestre szállította Vericsenszkit, a honnét azonban megszökött. Két hónapja már elmult ennek s azóta az egész országban keresték a megszökött fegyencet. E hó 16-án a nagydobrai esendőőrök a magyarországi erdő sűrűjében elfogta a gyilkost és miután személyazonossága konstatálva lett, őt a varannói kir. járásbíróhoz fogházába szállította, a hol most is az örültséget simulálja és a hozzá intézett kérdésre nem felel. A esendőőség — mint a Felső Zemplén írja — nagy buzgalmat fejtett ki a gonosztevő kézrekerítésénél; heteken át kereste, míg végre sikerült őt elfogni.

— **Új városképzés.** Szerencsen 30,000 korona költségvetéssel új városkáját építenek. Az erre vonatkozó árlejtési hirdetmény lapunk mai számában olvasható.

— **Súlyos baleset.** *Mandula* Sándor szerencsi faraktáros fia folyó hó 18-án kutyaugatásra lett figyelmes, mire töltött revolverrel az udvarra sietett, hogy az éjjeli látogatót elriaszassa. Miután meggyőződött, hogy az udvaron nem jár idegen, visszatért és lefeküdt. Másnap ismét azt a rokot öltötte magára, melyben előtte való nap töltött revolverét felejtette. E közben a revolver elsült és a 19 éves fiatal ember jobb felső lábszárába fúródott. A szerencsétlenül járt fiatal embert gyors orvosi segélyben részesítették, de mert a golyót nem tudták megtalálni, Budapestre szállították, ahol Röntgensugarak segélyével hihetőleg el fogják tudni távolítani a golyót.

— **A nagymihályi állami iskola bővítése.** A nagymihályi állami elemi iskolában a tanulók száma annyira megszorodott, hogy az eddigi helyiségek szűknek, a tanerők pedig kevésnek bizonyultak. A miniszter el is határozta két új tanítói állás rendszerezését, a város pedig helyiségekről akként kíván gondoskodni, hogy az uradalom által jelenleg bérben birt kasszárnya épületben akarja a két tantermet berendezni.

— **Keresik a gyilkost.** Mintegy félszázéves halt el Szerencsen *Koleszár* István ottani lakos. A rozs nyelvek azóta arról sügtak-búgtak, hogy *Koleszár* István halála távol áll a természetes halál kriteriumától. Ezt aztán addig ismételtették, míg akadt egy névtelen vállalkozó, aki jelentést tett az esetről. Nehány napra már pozitívabb formában került a dolog a nyilvánosság elé s ekkor egy második följelentés érkezett az ujhelyi kir. ügyészséghez. A kir. ügyész, egy kir. törvényszéki bíró és a megyei főorvos megjelentek Szerencsen és az orvosok segítségével s a esendőőség jelenlétében exhumálták *Koleszár* Istvánt, akinek testrészei már teljesen feloszláznak indultak. Nemesebb testrészeit kivették és Budapestre a központi vegyelemző intézethez küldték, *Koleszár* pedig visszaadták ismét az anyaföldnek. — A vegyelemzés eredményéhez képest a vizsgálatot tovább folytatják.

— **Templomok kirablása Berezán.** A minap Berezán az ablakokon keresztül behatoltak a róm. kath. és izr. templomba és fölfeszítették a perselyeket. A esendőőség erélyesen nyomozza a tetteseket.

— **Változás a katonai egyenruhában.** A honvédelmi miniszter, a legutóbbi kelt rendeletével megengedte, hogy a honvédségnél tovább szolgáló altisztek, szolgálaton kívül a jelenlegi szűk nadrág helyett, kék bő nadrágot viselhesenek. A rendelet már életbe is lépett.

— **Nyilvános számadás.** Az első sátoraljaujhelyi izr. betegsegélyező-egylet f. hó 19-én tartott nyári mulatságán az összes bevétel volt: 440 K. Kiadás: 200 K. Tiszta jövedelem: 240 K. Erre felülfizettek: Reichard Armin, Widder Gyula 6—6 K. — Zinner Henrik 5 K. — Blumenfeld Jenő, Frieder Vilmos, dr. Rosenthal Sándor, Roth Adolf (Szerdahely), dr. Lichtenstein Jenő, N. N. 4—4 K. — Főt. Weisz Kálmán, Lefkovicz Adolf, Szakátsy Károly, dr. Bánóczy Kálmán, Davidovics Adolf, dr. Ligeti József, Schön Sándor, Keleti Jenő, Braun Jenő 3—3 K. — Dr. Goldberger Izidor, Radó Odón, Ocsay László, Alexander Vilmos, Klein Markusz, Landsmann Adolf, Zinner Bernát, Weisz Samu, dr. Grosz Dezső, Kaufmann Armin, dr. Davidovics Jenő, Anisz Sándor, Sant Mór, Haas Adolf, Haas Imre, dr. Fried Samu, dr. Stern Armin, Fischer Herman, N. N., Klein Andor, Wessely Mór, Spitz Herman, Breiner Herman, dr. Roth József, Grünbaum Simon, Reichard Dénes, Székely Henrik (Budapest), dr. Friedman Armin, Kirján Károly, Halász Ignác, Werner Miksa, Windt Jakab 2—2 K. — Fried Menyhért, Friedman Adolf, Grosz Bertalan, Metzenstein Mór, Kain Bernáth, Klein György, Klein Arthur, Schwartz Manó, Fleiszner Frigyes, Grünwald Samu, Klein N., Kálmár, N., Friedrich Samu, Groszmann Gábor, Klein Samu, Burger Miksa, Reich Lipótné (Luka), Morgenstern Emánuel, Bettelheim Mór, Roth Sándor, Kiss Jenő, Wihs Róbert, Lieberman Mór 1—1 K. — Fogadják a nemes adakozók, ugyszintén a rendezők és helybeli sajtó egyletünk iránt tanusított kiváló jóindulatukért halás köszönetünket. A s.-a.-ujhelyi izr. betegsegélyező-egylet nevében: *Reichard* e. elnök, *Kaufmann* Armin e. jegyző.

— **Dunky** füverek cs. és kir. udvari fényképész helybeli műtermékben f. hó 25-én (szombat) és 26-án (vasárnap) d. e. 9-től 12-ig; és d. u. 2—5-ig fognak felvételeket eszközölni.

— **Új magyar bélyegek.** A magyar korona országai területén 1903. évi október hó 1-től kezdve új bélyegjegyek fognak forgalomba bocsátatni. Ugyanezen alkalommal, hogy a közéletben leggyakrabban előforduló bélyegjegyeknek egy bélyegjeggyel való lerovása lehetővé tétessék s ezáltal a bélyeglerovási kötelezettség pontos teljesítése megkönnyítettessék, a bélyegértékosztályok (kategóriák) a következő bélyegekkel szaporítottak: 26 filléres, 38 filléres, 64 filléres, 1 korona 26 filléres, 1 korona 88 filléres, 2 korona 50 filléres és 3 koronással. E szaporítás figyelembevétele mellett, az új kiadásu bélyegjegyek 2, 4, 6, 8, 10, 14, 20, 24, 26, 30, 38, 40, 50, 64, 72 fillér, 1 korona 20 fillér, 1 korona 26 fillér, 1 korona 50 fillér, 1 korona 80 fillér, 1 korona 88 fillér és 2 korona 50 fillér vegyes és 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 20, 24, 30 és 40 korona értékben, összesen harmincötféle értékfokozatban. A jelenleg forgalomban levő bélyegjegyek 1903. évi október hó 1-je után 1903. évi október hó 31-ig árusíthatók s teljes érvényen használhatók, 1903. évi november hó 1-ével azonban forgalmon és érvényen kívül helyeztetnek s e naptól kezdve kizárólag csak az új bélyegjegyeket szabad használni és árusítani.

— **Nevelőnek** ajánljuk szerény feltételek mellett előkelő családdhoz, helyben vagy vidékre egy nyolc gimn. osztályt végzet intelligens ifju. — Cim a kiadóhivatalban.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József keserü-*

v/z valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferencz József* keserűvizet.

— **Mi a hölgyek díszé?** Szép tiszta, üde arcból! Ez biztosan elérhető a *Földes-féle Margit-crème* által. Nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is elismerik, hogy a *Földes* Kelemen aradi gyógyszerész által készített *Margit-crème* az összes szépitőszerek között elsőrangú helyet foglal el. Pár nap alatt minden arcot üdit, fiatalít és szépit. Szeplőt, kiütéseket, foltokat, ráncokat és egyéb bőrbajt eltávolít. Ára 1 korona. — Kapható a készítőnél és minden gyógyszerertárban. Utánzatoktól óvakodjunk. II.

— **A t. hölgyközönségnek.** Csak egyszer, próbaképen rendeljék meg a csodahatású, valódi angol szépitő szert, ugorka-tejet és meg fognak róla győződni, hogy ezen csodaszert azonnal eltávolít szeplőt, májfoltot és mindenféle tisztatlanságot az arcról és a bőrt üdév, fiatallá varázsolja. A párisi és bécsi kiállításokon arany éremmel kitüntette. Ára 2 K., hozzávaló valódi angol ugorka-szappan 1 K., poudert 1 K. 20 fill. és 2 K. Valódi angol minőségben kapható *Balassa* Kornél gyógyszerertárban Temesvár, ahová minden postai rendelés címzendő. Kapható minden gyógyszerertárban.

IRODALOM.

Hit, remény, szeretet.

Te vagy az én hitem,
Egyetlen bálványom,
Kiben az egy Isten
Tökélyét imádom.

Te vagy eszményemnek
Megtetsesült képe:
A szépek és jónak
Véghetetlenége.

Te vagy a reményem
Kiért élni vágyom,
Te a boldogságom:
Szép tündéri álmom.

Te vagy az én jövőm
Éltető reménye,
Csak te adhat sz gyogyirt
Szivem sok sebére.

Te vagy a szerelmem,
Édes üdvösségem,
Te az életcéloom,
Te vagy minden nékem.

Te vagy életemnek
Vezérlő csillaga,
Bánatos éjminek
Kedves holdugara.

Te vagy a napsugár
Aki éltet s hevít,
S aki felszarítja
Bús lelkem könyecit.

Te vagy az enyhádó
Gyönyörteljes balszam:
Mikor bárony kezéd
Simogatja hajam.

Te vagy nékem a kéj,
A legnagyobb gyönyör,
Hogyha hozzám simulsz
Semmi vágy sem gyötör.

Te vagy a mindenem,
Üdvöm töled várom...
De hogyha elhagyom:
Te lész a halálom.

iksz.

Sátoralja-Ujhely Története. Szépen megtervezett s bizonyosan a tervezethez illően is készülő egy könyv lesz az a nagyobb szabású irodalmi mű, mely lapunk volt szerkesztőjének, *Dongó Gy. Géza* t. barátunknak, szaktudása és hangya szorgalma révén érelnél maradób emlékének képezi majd fényes multú Zemplénvármegye székvárosa, Sátoralja-Ujhely innen-onnan 700 esztendő életfolyásának. A könyvnek alapos előkészültséggel,

ékesen, ódon zamattal megirt „Előszó és bevezetés“ c. fejezetét, mely a könyvnek első két íves tartalmát képezi, már szedik lapunk betűivel. — Addig is míg tüzetesebben szólhatnánk a könyvnek első fejezetéről, közreadjuk és lapunk olvasóközönségének szíves érdeklődésébe ajánljuk városunk polgármesterének a „Sátoralja-Ujhely Története“ érdekében kiadott következő felhívást:

Sátoralja-Ujhely Története.

Felhívás előfizetésre.

Városunk képviselőtestülete még az 1902. évi szeptember hó 6-án elhatározta, hogy megírattja városunknak, a mi kedves Sátoralja-Ujhelyünknek, viszontagságokkal teljes, tanulmányos történetét.

Ugyanavval a határozatával „Sátoralja-Ujhely Története“-nek gondos megírására Dongó Gyárfás Géza képviselőtestületi tagot, az „Adalékok Zemplénvármegye Történetéhez“ c. havi folyóirat szerkesztőjét kérte fel, ki is a megírtatott bizalomnak szívesen engedelmesskedett, oly kívánsággal azonban, hogy a Sátoralja-Ujhely Története kéziratát kinyomatás előtt ahhoz értő hármas bizottsággal közölhesse, amely kéziratbíró-bizottság tagjainul — az író javaslatához képest — Dókus Gyula, Fejes István és Kossuth János dr. képviselőtestületi tagok kéretek fel.

Ez a kéziratbíró-bizottság, Dókus Gyula és Kossuth János dr. jelenlétében, elnökletem mellett, a f. évi június hó 24-ik napján tartotta első ülését, mely alkalommal a könyv írója felolvasta Sátoralja-Ujhely Történetéből a „Előszó és bevezetés“ c. fejezetet.

Az „Előszó és bevezetés“, mely az egész könyvnek tervezetét és abban Sátoralja-Ujhely város kezdetének, Sátoralja falvaeskának, majd Sátoralja és Ujhely iker-helységeinek köztörténeti vázlatát egyfelől alapos készültséggel, másfelől pedig vonzó módon megírva mutatja be, tetszést aratott és kinyomatása véleményeztetett.

Ezek előbeesítését után a Sátoralja-Ujhely Története című, képekkel is gazdagon illusztrálandó könyvre, mely a város házépítész-tárából előlegezett költségen és a Képviselőtestület kiadásában fog megjelenni, ezenel előfizetést nyitok.

A mű tervezete (prospektusa.)

Előszó és bevezetés.

I. Fejezet. Ős- és ókor. 1. §. Sátoralma (Saturholm) és környéke földtani szempontból. 2. §. Sátoralma környékének őslakói. 3. §. Sátoralma környéke és Hereynia a bójok pusztáján. 4. §. Sátoralma környéke a hun uralom alatt. 5. §. A Bibérez homoka és a Csaba-monda. (A könyv kézírata 5-ökbe osztva eddig kész. Azután a könyvnek tovább menő tervezete, melynek §§-ait az író később fogja megállapítani, ez:) — II. Fejezet. Középkor. Első időszak: Sátoralma és környéke az avar uralom alatt. — Második időszak: Sátoralma tartománya a magyar honfoglalás körül és alatt. — Harmadik időszak: 1100—1242. Sátoralja (Satureleu) falu telepítése, Kokos, Lóránd, Mic és Rátold bánok alatt gyarapodása, a tatárjáráskor megsemmisülése. — Negyedik időszak: 1242—1300. Sátoralja és Ujhely (Nova villa) falvak telepítése, a királyi idegen szállóvendégek (hospeszek) beköltözése, szabadalmakkal itt marasztása. A pálosrendű szerzetesek áttelepítése Turulról (Toronyáról) Nova villába (Ujhelybe.) A sátorhegyi őrvár építése. Az időszak folyásán mezőváros (oppidum). — Ötödik időszak: 1300—1400. Királyi eserebirtok. Ipari és kereskedelmi megerősödése. Az időszak közepe táján szabad város (civitas) az időszak vége felé (1393-ban) „királynői

város“ (castrum reginale.) Az orosz hospeszek betelepődése. A sátorhegyi őrvár újjáépítése. A helyi dinasztikák megalakulása a Perényiek alatt. — Hatodik időszak: 1400—1500. A Perényiek dinasztijának megerősödése. Az időszak végén husziták feltűnése. — III. Fejezet. Újkor. Hetedik időszak: 1500—1600. Sátoralja-Ujhely a „magyar Wittenberga.“ A Perényiek mellett a Pálóczyak földesurasága. Visszafejlődése Várának leromboltatása. Szőlőinek elpusztulása. Ipari és kereskedelmi pangása. A Lórándy-Rákóczy-dinasztia alatt előfejlődése. — Nyolcadik időszak: 1600—1712. Részessége a vallás és haza szabadságért vívott nemzeti harcokban. Az időszak közepe táján lengyel, később német és rác rablóbandák felprédálják. — Kilencedik időszak: 1712—1848. A kir. kamara földesurasága, később Trautsohn hg. az időszak végén Bretzenheim hg. földesurasága. Közben (1753-ban) a vármegye székhelye. Később (1786-ban) a pálosatyák kiűresített klostromába a piaristák költöznek Tokajból. — IV. Fejezet. Újabb kor. Tizedik időszak: 1848—1860. Urbériség rendezése és tagosítás. A német világ, zsandáruralom. Visszahatás. Az elnyomatásból felszabadulás. — Tizenegyedik időszak: 1860—1900. Helyi önkormányzati, közgazdasági újjáfejlődése, társadalmi kialakulása. — V. Fejezet. Jelenkor. Tizenkettedik időszak: A rendezett tanácsu városi szervezet életbeléptetése. Visszatekintés: Sátoralja-Ujhely 100 év előtt és most. — VI. Fejezet. Sátoralja-Ujhely Történetének kútforrásai, okmánytára és irodalma. — Utószó és befejezés. —

Ime a könyv tervezete, melynek történeti anyagát az író nagyrészen már összegyűjtötte és az I—VI. fejezetek keretében időrendbe sorozta.

A könyv, Sátoralja-Ujhely Története 15—16 nyomtatott ivre fog terjedni, tehát egy vastag kötet lesz, képekkel és műmellékletekkel (ezek sorában Sátoralja-Ujhely város és határának helyrajzi térképével) diszitve jelenik meg 2—2 ivnyi terjedelmű, 7—8 füzetben, erős, bordázott, finom papírra nyomtatva.

Az első füzet már szedés alá került, s ha a Budapesten Divald Károly műintézetében készülő hozzávaló képmellékletek hátrálatni nem fogják, a „Zemplén nyomda“ tetszetős cíccerő-betűivel szedve, a jövő hó végén megjelenik.

Tekintettel arra, hogy a képek és műmellékletek Sátoralja-Ujhely Történetének, mint könyvnek, létrehozását felettébb költségessé teszik, a könyv árát példányonként 10 K. azaz tíz koronában állapította meg f. évi jún. 24-iki ülésében a kéziratbíró bizottság.

Az előfizetést, 5 koronát, vagyis a könyv árának felét — hogy a nyomtatandó példányok száma felől magamat előre tájékozhassem — hazafiai üdvözlettel és bizalommal kérem: legyen szíves városunk házi pénztárába, forduló postával, beküldeni.

A könyv írójának tudása, a kéziratbíró-bizottság tagjainak dologhozértése: előre is teljes biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy Sátoralja-Ujhely Története, a mi kedves és hön szeretett városunk, szülőföldünk, jó és balszerencse közt hányatott multjának mindenkiben hű tükre lesz. A belenézés édes mindnyájunk szívében kegyeletes érzést, hazafias önbizalmat ébreszt.

A szép műnek, Sátoralja-Ujhely Történetének, megírásához gondos szeretettel kezdett az író.

Rajtunk, olvasóközönségen, van a sor, hogy becsülő szeretettel vegyük pártfogásunkba az arra méltán számottartó művet.

Azzal végzem, a mivel a könyv Előszava:

Jó s balszerencse megpróbált itt, Lealázott, meg felemelt.
Brós várunk ép hit volt váltig,
Hogy: élünk, halunk kell e helytt.

Hazafiai üdvözlettel,
Sátoralja-Ujhely, 1903. évi június hó 29-én.

A képviselőtestület megbízásából:

Nagykászonyi Székely Elek s. k.
polgármester.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Vidéki kiállítások.

Jul. 17.

(i) Abból az alkalomból, hogy a zsolnai iparkiallítás pár nap mulva megnylik, úgy hisszük, nem lesz érdektelen valamit a vidéki kiállításokról szólani. A nemzetek, a népek életében mindenkor kiváló jelentősége, nagy fontossága van a kiállításoknak, még akkor is, ha szerényebb igényekkel létesülnek, szűkebb korlátok közé vannak szorítva és beérik a csendesebb jellegű sikerrel.

Az általános kiállítás mértéke a nemzet haladásának és emelkedésének; tanubizonyságot tesz az ipar, kereskedelem és közgazdaság egyes ágazatainak fejlettségéről, a művészetek, tudományok terén elért eredményeiről, szóval: minden irányban élénk tárja a fejlődéssel, a civilizációval járó előnyöket.

Nálunk eddig leginkább csak országos jellegű kiállításokat rendeztek, még pedig a fővárosban, hol összpontosulva láttuk az ország minden részéből a termelvényeket, produktumokat, különféle tárgyakat és cikkeket s így általánosságban győződhettünk meg ebben vagy abban az irányban előmeneteliünkről.

Már pedig az általános, országos kiállítás nem lehet igazságos fokmérője az egyes vidékek kulturhaladásának, Ha unos-untalan csak egy középpontot szemlélünk ki dolgaink bemutatására, ha mindenkor Budapesten halmozuk össze a tömérdek anyagot, ez sorvasztja, bénítja a vidéki életet, melyet amugy is nehéz léleketűnek, renyhének tartanak. A centralizáció a vidék rovására megy s teljesen megfojtja, előli, elsenyveszti a provincia szabad mozgását.

Az egyöntetű haladás, az arányos fejlődés érdekében igen kívánatos, hogy az egyes vidékeken friss életet, szabad vérkeringést teremtsünk. Ahelyett, hogy elvonnánk tőlük egyet-mást, még inkább adjunk nekik, támogassuk, segítsük addig, míg a saját lábán tud járni és így lassan, de előnyösen ki fog alakulni a vidéken olyan élet, melyre szüksége van a provinciának a műveltség, a gyors haladás e korzakában.

A vidék önállósága, szabadabb mozgása, üde elevensége első sorban szerényebb eszközökkel és nem nagy vágyakkal létesített kiállítások útján érhető el. A localis jellegű kiállításoknak mindig nagy hasznát láthatjuk mert egy-egy vidék, ha akár mezőgazdasági, akár ipari kiállítást rendez, nyilván tehetséget érez, erre s a résztvevők minden bizonynyal a legjobbat, a legérdekesebbet iparkodnak nyújtani beigazolni akarván, hogy életképesek és helyüket minden szégyenkezés nélkül megállhatják.

Az utóbbi időkben mindinkább sürűbben mutatkozik a hajlandóság egyes vidéki kiállítások rendezésére. A nyáron négy helyütt is lesz, nagyobb szabású kiállítás, nevezetesen: Zsolnán, Gyulán, Zomborban és Zentán és mindegyik, az előjelek után ítélve, nagy arányú, széles terjedelmű lesz. Így maga a zsolnai iparkiallítás telér majd egy kisebb országos kiállítással, noha kizárólag a felvidék iparosai vesznek részt benne. Oly nagy az érdeklődés, oly széles körben talál visszhangra e kiállítás, hogy büszkeséggel tekinthetünk Zsolna felé, a hol látni fogjuk hogy a magyar ipar egyes ágazatai mily bámulatos haladásról, mily

figyelemre méltó fejlődéséről tanuskodnak s ily kiállítás minő zsendülő életet, pezsdülő elevenséget teremt a provincián.

A Bácskában — Zomborban és Zentán — mezőgazdasági és iparkiallítás lesz, mindakettő hasonlóképpen nagyobb terjedelmű, szelesebb alapon fekvő kiállításnak tervezetik s ugyszólván az egész nagy Bácska érdekelve lesz benne.

Érdekesnek ígérkezik a gyulai iparkiallítás is, annál is inkább, mert Gyula az alföld egyik legnagyobb ipartelepe, iparosainak száma tekintélyes, produktumaik első rendűek, versenyképesek és hivatva vannak a külföldi cikkeket kiszorítani. Kétséget se szenved, hogy a gyulai kiállítás nagy horderejű lesz és kiválóan sikerültnek ígérkezik.

Mindezekre a kiállításokra tagadhatlanul szüksége van a vidéknek mert az egész társadalmi életet felfrissítik. Az erők nem torgácsolódnak el, nem huzódnak széjjel, hanem komoly, értékes összmunkálkodásban oly dolgot létesítenek, mely az egész provinciának mozgalmassabb képet kölcsönöz. A közönséget fásultságából, egykedvűségéből fölrazzák és hozzá szoktatják az érdeklődéshez, mely ha megvan: a vidék hatalmas segítőátarat nyer a nagy publikumban.

De meg a jól megcsinált vidéki kiállítás nemes versenye serkenti a többi vidéket, tanulnak, összehasonlítanak, egybevetnek s ami jót és hasznosat elles, elsajátít egyik a másiktól azt tölhasználja, értékesíti és a mellett a gyengébbeket tette, nagyobb ambícióra buzdítja, hogy olyant alkossanak, mint a másik és egyik se maradjon a másik mögött.

Rendezzünk tehát mindenféle kitállításokat, hogy életet, rugékonyságofrissiséget vigyünk bele a petyhadt vidéki életbe.

NYILT TÉR. *)

Alulirottak a maguk és a számos rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy

Fuchs Jenő ur

nagybíró, Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, a legjobb férj és apa, hűséges gyermek, testvér és rokon, életének 47-ik, boldog házasságának 23-ik évében, f. hó 20-án hosszas szenvedés után Bécsben jobblétre szenderült.

A drága halott földi maradványai f. hó 23-án d. u. 4 órakor helyeztettek a bodrogkereszturi sírkertben örök nyugalomra.

Legyen áldott emléke!

özv. Fuchs Jenőné
szül. Lindenbaum Regina
neje.

Fuchs Izrael és neje
szülei.

Fuchs Ernő
fia.

Lindenbaum Fülöp és neje
apósa és anyósa.

Fuchs Mór,
özv. Goldberger Miksáné,
szül. Fuchs Johanna,
özv. Waldmann Adolfné
szül. Fuchs Irma,

Fuchs Nettó
testvérei.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Dr. V. T. Helyben. Szíveskedjék előbb meggyőződést szerezni arról, hogy az illető hitszónok tényleg jogtalanul használja-e a doctor címet, mert soraiiban azt beigazolva nem látjuk, s ha erről meggyőződött, akkor lehet az ügyet nyilvánosság elé vinni.

Kiadótulajdonos: Ehlert Gyula.

Romlott borokat
dohos, penész vagy hordóízűket és szaguakat

azonnal
és feltétlenül megjavít a
BONORAL

mely teljesen iz és szagnélküli folyadék s a bornak idegen ízt nem ad.

A BONORAL
ugy hat, mint valami derítő szer: a kelemetlen dohos ízt tartalmazó alkatrészeket (és csupán ezeket) a borból kiválasztja és magában tartja úgy, hogy egyszerű lefejtéssel a tiszta bortól elválasztható.

Hatása biztos!
Ára egy hektóra 3 kor, öt hektóra 14 kor. használati utasítással együtt.

Kapható:
ERDŐS JENŐ
gyógyszerésznél Egerben (Heves m.)

1003/1903. végr. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a saujhelyi kir. járásbírósnak 1902. évi Sp. II. 489/5. számú végzése következtében Dr. Hass Bertalan ügyvéd által képviselt Schvarcz Hermann kis-toronyai lakosok javára Szemere József és neje kis-toronyai lakosok ellen 989 korona 56 fillér s járulékaik erejéig 1902. évi okt. hó 21-én fogantatott kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 1130 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak, tehének, szekerek, stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a saujhelyi kir. járásbíró-ság 1902. évi V. II. 463/8. számú végzése folytán 989 kor. 56 fill. tőkekövetelés ennek 1902. évi Junius hó 26 ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 109 kor. 64 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig kis-toronyai alperesek lakásán leendő eszközökre 1903. évi július hó 30-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a többet ígérőnek. szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elővizezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.
Kelt Saujhely, 1903. évi július hó 15.
Fejér Zoltán,
kir. bír. végrehajtó

A vidéki n. é. közönséget saját érdekében kérem, esotleges szives megkereséseiket pontosan nevemre **Stark Mátyás** ezimezni.

STARK MÁTYÁS
Sátoralja-Ujhelyben.

A butorok be- és kirakásáért kezesség vállalok.
Vasuton való költöztetésnél a butorkocsi használata díjmentes.

LINDNER RÓBERT
gyógyszerész-féle

Alaiska-Créme
Cosmeticum bar excellence.

Teljesen ártalmatlan Egy tégely ára 3 korona. Próbátégely 1 K. 20 f.

Alaiska-púder (arézpor)
kiválóan kiegészíti az Alaiska-Créme fényes kosmetikai hatását, a bőrnek elbájosító színárnyalatot, finom üde, rózsás üdéséget ad, nagyszerű illata, kitűnő fedőereje van és feltétlenül ártalmatlan, mert sem higanyt, sem bismutot nem tartalmaz. Egy doboz (fehér, rózsás vagy sárga) 3 korona
Kapható:

Linder Róbert gyógyszerésznél,
Bécs, XIII/9, Lainzerstrasse 113.
Külföldre: Páris, London, Amsterdam és Bécsben 1902-ben arany érmekkel és díszoklevelekkel.

Czipészek!!!

Csödtömegvétel által nagymennyiségű legfinomabb új balkaru- és Cilinder varrógépek birtokába jutottam, amelyek feltűnően olcsó árban rövid ideig raktáiraiban kaphatók.
"Spire" varrógépraktár.

A FÜZÖK PÓTLÓJA

Tökéletesíti a testalkatot, teljes kényelmet ad, nem gátolja a fejlődést.

Nincs meg benne azon hátrány, mint a fűzőkben, a Platinum pántok eltávolítható s könnyen mosható.

Angol patent, orvosi tekintélyek legmelegebben ajánlják. Színek: fehér, szürke és drap. Megrendelésnél a Schluszbőség mérvadó. Ára 10 kor. Egyedüli főraktár Felső-Magyarországon csak nálam.

Egyszermind ajánlom saját gyártmányú keztüimmet, glacé, öz, szarvasbőr, valamint szövött nyári keztüik a legolcsóbbtól a lehető legfinomabbig, dus választékban raktáron tartom.

Mindenmü kötszerek, orvosi műszerek, betegápolási cikkek és gummi áruk.

Valódi párisi külöalegességek titoktartás mellett

Blumberg S. E., Kassa,
keztüis és műkötszerez.

EPILEPSIA ki gőrcsök,

álmatlanság vagy más ideges bajokban szenved, forduljon egész bizalommal a Schwanen gyógyszer-tárhoz Frankfurt M. a honnan teljesen díjmentesen kap egy füzetet.

Mindenféle bel- és külföldi friss töltésű ásvány- és gyógyvizek, valamint forrás termékek kaphatók:

HAZAI H.

Ásványvíz kereskedésében (kis piac)

Tanuló

felvétetik
a „Zemplén“ könyvnyomdájában.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevételeit a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jóhirnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá **valódi hegyaljai szamorodni 1 frt, 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.**

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely Korona u

Van szerencsém a n. é. közönségnek ajánlani

tisztán kezelt

ASZTALI BOROMAT.

Literje 30 krajozár.

SZABÓ ERZSI,
dohány- és szivar áruda.

Épületek, ingóságok, termények

tűzkár elleni biztosítására,

továbbá: élet- és járadék-biztosítások felvételére

ajánlkozik:

az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

kerületi ügynöksége

S.-A.-UJHELYBEN, a „Zemplén“ kiadóhivatalában.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (saját házában).
Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyancsak gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek méssben földoldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól fölfelé szállítanak és a mi a festék szintisztaságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

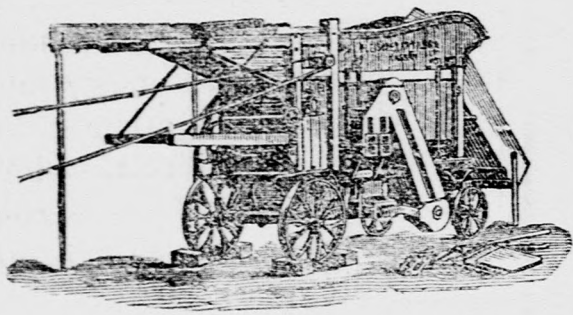
Mintakártya, ugyancsak utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

200 korona jutalék utánzások kimutatásáért.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője Kassán.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmeltartásával czélszerűen és gondosan gyártott, jóhírnevű gépeit a közeledő nyári időnyre nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással járgány, vagy gőzmozgany általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel, vagy anélkül.

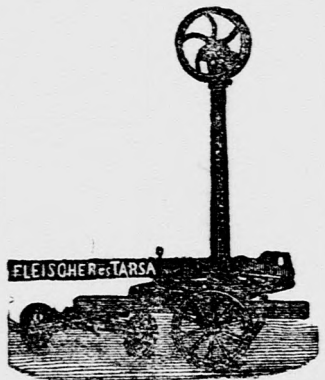
Baker-és magtár-rostait, továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket m. b. Hencze-főzőket, kavaró készülékeket, maláta és burgonya-zúzókat, olaj-sajtókat, olajmag pörkölőket, malomberendezéseket stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk állandóan

Bizományi raktár Herz Kálmán urnál S.-A. Ujhely

kinél a czég gyártmányai eredeti áron beszerezhetők.

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödénknak gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Árverési hirdetmény.

Szerencs nagyközség országos- és hetivásár hely-pénz szedési joga 1904. év január hó 1-től kezdődő 3 évi időtartamra

1903. augusztus hó 12-én délután 3 órakor

a község házában tartandó nyilvános és szóbeli árverésen bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek Szerencs község jegyzői hivatalánál a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők, Szerencs, 1903. évi július hó 20-án.

Az előjáróság.

Thierry A. gyógyszerész

CSODA-BALZSAMA

a legjobb diüetikusházi szer emésztésizavarok, gyengeség, émélyesek, gyomorégések, felpuffadások stb. ellen. köhögésenyhítő, görcsenedesítő, nyálkaszétosztó, tisztító hatású. 12 kis vagy 6 dupla üveg bérmentve csomagolással korona 4.—

Thierry A. gyógytára a „Védangyalhoz“ Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Valódi csakis az itt látható apaca-védjeggyel.

Nagyon ajánlatos ezen hatásos szert utazóknál állandóan magánál tartani.

Mirét szenved ön? holott önnek minden, habár még oly idült és bős mely keletkezésű sebeinek sikeres gyógyítása birtok-kilatásba van helyezve és majdnem minden ájaldalmas és veszélyes operációt kikerülhet a

Thierry A. gyógyszerész az Órangyal-gyógyszertár

valódi CENTIFÓLIA-kenőcse

ügynevetett Csadabalsam használata által.

Ezzel a kenőccsel egy 14 éves és gyógyíthatatlannak tartott csontszű teljesén meggyógyított, újabban még egy 22 éves régi, súlyos rákszerű betegség is.

A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazva lesz gyermekágyas nők fájós mellénél, a teiváladék szorulásánál, mellkeményedésnél, orbáncznál, mindenféle idült bajok-, kifakadt lábak és csontoknál, sebeknél, sósfolysoknál, dagadt lábak-, sőt csonttráknál is; kardvágás-, szúrásnál és lösebeknél, vágott és zúzott sebeknél; mindenféle idegen testek kihúzására, mint: üveg- és faszilánkok, homok sörét, tövis stb., minden gennyedésnél, daganatnál, karbunkulusoknál, ujképződéseknél, sőt ráknál is; ujjgilisztánál vagy gáncsnál körömgülesnél, hólyag- és sebes lábaknál; mindennemű égési sebeknél, megfagyott tagoknál, a betegek fekvéstől keletkezett sebeinél, nyakdaganat-, vérekély-, fülfolys és gyermek sebei stb. Kevesebb mint két szelence nem küldetik szét. Két tégly ára K. 2.50 az összeg előzetes beküldésével mely levélbélyegben is beküldhető. Számos bizonyítvány rendelkezésre áll. Ova intek mindenkit hatástalan hamisítványok vételétől s kérem pontosan ügyelni, hogy minden téglybe a fenti védjegy és a cégnek Thierry A. orangyal gyógyszerész Pregrada beégetve kell lennie. Minden téglynek egy használati utasításba ezen védjeggyel ellátva kell göngyölvie lennie. Egyedül valódi Centifolia-kenőcsöm hamisított és utánzóit a védjegy törvény alapján szigorúan üldözöm, épen így a hamisítványok árusítóit is. — Egyetlen beszerzési forrás: THIERRY A. orangyal gyógyszerész Pregrada-ban Rohitsch-Sauerbrunn mellett. — Központi raktárak Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél; Zágrábban MITTEL-BACH S. gyógyszerésznél és Bécsben BRADY C. gyógyszerésznél.

Schicht-szappan

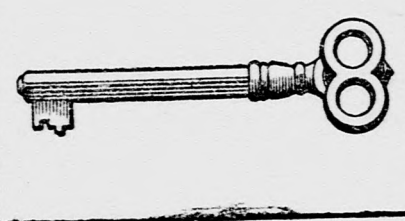
VÉDJEGY:

„SZARVAS“

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan. — Minden ártalmas keveréktől mentes.

„KULCS“

Mindenütt kapható.

A bevásárlásnál kiváltképen ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és fenti védjegy valamelyikével birjon.

URANOS

- K É K

ruha-mosáshoz a legjobb kékítő szer.

— Törvényesen védve. —

Mosó-intézetekben háztartásokban a legkedveltebb ruhakékítő.

Olcsó és felülmúlhatlan! Kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő. Nagy üveg 1.60 kor., 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt. Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK VEGETSÉZETI GYÁRA

BUDAPEST, VI., Rózsa-utca 85.